

Психикалық ауытқулардан зардап шегетін бас бостандығынан айыруға сотталғандарды ұстау және емдеуге арналған психиатриялық емхана Ережесін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2001 жылғы 11 желтоқсандағы N 156 Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2001 жылғы 24 желтоқсандағы N 1153 Бірлескен Бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2001 жылғы 29 желтоқсанда тіркелді. Тіркеу N 1716. Күші жойылды - ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің 2005 жылғы 13 сәуірдегі N 176, ҚР Әділет министрлігінің 2005 жылғы 8 сәуірдегі N 109 (V053631) бірлескен бұйрығымен.

"Психиатриялық жәрдем және оны көрсеткенде азаматтардың құқықтарына берілетін кепілдіктер туралы" 1997 жылғы 16 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңын Қазақстан Республикасы Қылмыстық-атқару кодексінің 97-бабына с ә й к е с о р ы н д а у ү ш і н

Б Ұ Й Ы Р А М Ы З :

1. Қоса беріліп отырған:

Психикалық ауытқулардан зардап шегетін бас бостандығынан айыруға сотталғандарды ұстауға және емдеуге арналған психиатриялық емхана туралы Е р е ж е ;

Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің қылмыстық-атқару жүйесі психиатриялық емханасында психикалық ауытқулардан зардап шегетін сотталғандарға медициналық көмек көрсету Тәртібі бекітілсін.

2. Бұйрық 2002 жылдың 1 қаңтарынан күшіне енеді.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау вице-Министрі А.Т. Айдархановқа және Әділет министрлігінің Қылмыстық-атқару жүйесі комитетінің төрағасына жүктелсін.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Әділет Министрі

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Денсаулық сақтау министрлігі

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Ә д і л е т М и н и с т р і м е н

2 0 0 1 ж . 1 1 ж е л т о қ с а н N 1 5 6

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Денсаулық сақтау Министрімен
2001 ж. 24 желтоқсан N 1153
Қоса біріккен
бұйрығымен бекітілген

**Психикалық ауытқулардан зардап шегетін бас бостандығынан
айыруға сотталғандарды ұстауға және емдеуге арналған
психиатриялық емхана туралы
ЕРЕЖЕ**

1. Психиатриялық аурухана қылмыстық-атқару жүйесінің түзеу мекемелерінде ұсталатын сотталғандарға білікті психиатриялық стационарлық және әлеуметтік-оңалту көмегін көрсетуге арналған емдеу мекемесі, сонымен қатар қылмыстық-атқару жүйесі емдеу-профилактикалық мекемелері үшін оның құзыретіне қатысты мәселелер бойынша әдістемелік және кеңес беру орталығы болып табылады.

Психиатриялық аурухана түзеу мекемесінің құрамдас бөлігі болып табылады

2. Психиатриялық аурухананың жұмысы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі мен Әділет министрлігінің актілеріне сәйкес ұйымдастырылады.

3. Психиатриялық аурухана Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің қылмыстық-атқару жүйесі түзеу мекемелерінде (бұдан әрі - ТМ) жазасын өтейтін психикалық ауытқу пайда болған бас бостандығынан айыруға сотталғандарды, ұстауға және емдеуге арналған. Аурухананы Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің ҚАЖ комитеті қайта ұйымдастырады және таратады.

4. Аурухана сотталғандарға білікті психиатриялық және наркологиялық көмек көрсетуді жүзеге асырады, керуеттер қорын тиімді пайдалану, өлім және өліммен аяқталатын оқиғаларды төмендету, психикалық ауытқуларды кешенді емдеу, дене шынықтыру арқылы емдеу, еңбекпен емдеу, емдеу-сақтау тәртібін (режимін) тиімді пайдалануға бағытталған іс-шараларды әзірлейді.

5. Аурухана психикалық ауытқулардың алдын алу және оны емдеудің қазіргі заманғы әдістерін енгізеді, зерттейді, қорытындылайды және денсаулық сақтау органдарының емдеу-профилактикалық мекемелері жұмысының алдыңғы қатарлы тәжірибесін таратады.

6. Аурухана жалпы және ауруханаға жатқызып (госпитализацияланған) емдеуді үйренуге, оның ішінде еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалту, ауруды зерттеуде, ТМ-гі өлім себептеріне, диагностиканың қателеріне, ауруханаға кеш

жатқызу (госпитализациялауға) талдаулар жасауға қатысады, адамдардағы аурудың бастапқы кезеңін анықтау мақсатында сотталғандарды жоспарлы профилактикалық тексерулерден өткізуге қатысады.

7. Ауруханада ұйымдастырылады және жұмыс істейді:

Дәрігерлік-кеңес беру комиссиясы (бұдан әрі - ДКК), Дәрігерлік-еңбек комиссиясы (бұдан әрі - ДЕК), Комиссиялардың құрамын облыстық қылмыстық-атқару жүйесі комитеті басқармасының (бұдан әрі - ҚАЖКБ) б а с т ы ғ ы б е к і т е д і .

Аурухананың комиссиялары жүргізеді: еңбекке қабілеттілігін уақытша немесе тұрақты жоғалту дәрежесін анықтауды ;

ауруына байланысты жазасын өтеуден босату үшін, сотқа ұсынылатын сотталғандарды тексеруден өткізуді және олардың медициналық құжаттарын д а й ы н д а у д ы ;

әрі қарай жазасын өтеу орнын ауыстыру бойынша ұсынымдар беруді.

8. Аурухана ТМ-нің оқшауланған аумағында орналасады және оның құрамында: санитарлық қабылдау бөлмесі, емдеу бөлімшелері, қосымша емдеу-диагностикалық кабинеттер, ұйымдастырушылық-әдістемелік кабинет, клиникалық лаборатория, мұрағат, әкімшілік-шаруашылық бөлімі және басқа да қ о с а л қ ы ү й - ж а й л а р ы б о л а д ы .

Тиісті медициналық құрал-жабдықтар мен аппаратура, шаруашылық заттары (инвентарь), көлік және басқа да мүлікпен емхана ТМ қаражатының есебінен қамтамасыз етіледі.

9. Аурухананың бөлімшелерінде жедел жәрдем көрсету бойынша кестелер, нұсқаулықтар және анықтамалықтар, қажетті дәрі-дәрмектер: ерітінділер, қанның сары суы, сандыраққа қарсы препараттар және қан ауыстыратын сұйықтықтар, хирургиялық аспаптар, тану материалдары, оттегі және жедел жәрдемнің басқа да құралдары бар.

10. Аурухана және оның қызметкерлері емхана әкімшілігі әзірлеген емдеу мекемесінің ішкі тәртібі, лауазымдық нұсқаулықтар және Түзеу мекемесінің ішкі тәртіп Ережелерінің негізінде жұмыс істейді.

11. Дәрігерлер мен орта медициналық қызметкерлердің кәсіби біліктілігін арттыру қажет болғанда, дәрігерлердің біліктілігін жетілдіру курстарында оқыту, дәрігерлік конференциялар, кеңестер өткізу арқылы жүзеге асырылады, қажет болған жағдайларда денсаулық сақтау жөніндегі аумақтық органдардың білікті мамандары шақырылады.

12. Психиатриялық аурухананың құрылымын, штатын және керуеттер санын Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің ҚАЖ комитеті актілеріне сәйкес анықтайды.

13. Ауруханада сотталғандардың тиісті оқшаулануын, психикалық аурулардың барлық санатының мінез-құлқын тұрақты қадағалайтын, сондай-ақ қызметкерлерге еңбектің қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз ететін тәртіп (режим) орнатылады.

14. Сотталғандарға тәртіп (режим) пен қарауды, арнайы есеп жүргізуді, тәрбие жұмысын мекеменің әкімшілігі қамтамасыз етеді.

15. Ауруханада, сыртқы күзеттен басқа, ішкі күзетті бақылаушылар құрамы жүзеге асырады және ол туралы ауру тарихында жазба жасалатын психикалық ахуалына және аурудың қауіпсіздігі дәрежесіне байланысты сараланған дәрігерлік бақылау белгіленеді.

16. Ауруханада жұмыс істемейтін тұлғаларға аурухана бөлімшесінің аумағына кіру ТМ бастығының рұқсатымен іске асырылады.

17. Психиатриялық ауруханада сотталғандарды ұстау тәртібінің (режимінің) белгіленген түріне қарамастан, психикалық және соматикалық ахуалын ескере отырып, олар бірге ұсталады. Айрықша қауіпті рецидивистер, өлім жазасын рақымшылық ету ретінде бас бостандығынан айыруға ауыстырылған адамдар, сондай-ақ ұстау тәртібінің (режимінің) түрмелік түріне сотталғандар бір-бірінен және қалған сотталғандардан оқшау, арнайы бөлектенген және жабдықталған орындарда ұсталады.

18. Аурулар аса жоғары қозғыштық, озбырлық көрсеткен жағдайларда, сондай-ақ дамыған шиеленіскен психотикалық ахуал жағдайында оларға дәрігерлік сипаттағы шаралар қолданылады, сонымен бірге олар арнайы палатаға орналастырылады.

19. Аурулардың заттай қанағаттануы және тамақтануы Қазақстан Республикасы құқықтық нормативтік кесімдері белгілеген нормаларына сәйкес жүзеге асырылады.

20. Психикалық аурулармен кездесулер, олардың посылка (жолданған зат) мен сәлемдемелер алуы, сондай-ақ олардың азық-түлік және бірінші кезекте қажетті заттарды сатып-алуы тәртіптің (режимнің) тиісті түрі үшін қылмыстық-атқару заңнамасымен белгіленген нормалар бойынша рұқсат етіледі. ТМ әкімшілігі аурулардың белгіленген норма мен өнімнің түр-түрі шеңберінде азық-түлікпен, бірінші кезекте қажетті заттарды сатып алуы үшін жағдай жасайды.

21. Аурухана статистикалық есеп жүргізеді және оны Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің кесімдерімен белгіленген мерзімде ҚАЖКБ-ға ұсынады.

22. Аурухана орналасқан жердегі, ТМ-нің бастығы, мемлекеттік органдарына аурулардың ауру тарихынан көшірмелер мен анықтамаларды тек жазбаша сұрау салулары бойынша, Қазақстан Республикасының заңнамалық кесімдері

белгілеген жағдайларда ғана береді. Психикалық ауытқудан зардап шегетін сотталғандар жөніндегі әкімшіліктің мүдделі мекемелермен хат алмасулары жеке і с т е с а қ т а л а д ы .

Науқастардың шағымдары мен арыздары, егер олардың мазмұнында науқас ауруының жанға бататыны көрсетілсе, клиникалық материал ретінде ауру тарихына қоса тіркеледі, ол туралы ауру тарихынан жазба жасалады. Егер хаттардың мазмұны ол адамның ауруының жанға бататынын көрсетпесе, олар мекен-жайларға жолданады.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Ә д і л е т М и н и с т р і м е н

2001 ж. 11 желтоқсан N 156

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы

Денсаулық сақтау Министрімен

2001 ж. 24 желтоқсан N 1153

Қ о с а б і р і к к е н

бұйрығымен бекітілген

**Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің
қылмыстық-атқару жүйесі психиатриялық ауруханасында
психикалық ауытқулардан зардап шегетін сотталғандарға
ЕРЕЖЕСІ**

1. Психикалық ауытқулары бар сотталғандарды стационарлық емделуге жолдау кезінде, сотталған отырған ТМ бастығы аурухананың бастығынан ауруханаға жатқызу үшін алдын ала наряд сұрайды.

2. Сұрау салумен бірге сотталғанның медициналық амбулаторлық картасынан жазылып алынған көшірмеде бүкіл ілеспелі аурулары көрсетілген толық шығару эпикризі және мекеменің психиатр-дәрігерінің стационарлық емдеу қажеттілігі туралы қорытындысы жіберіледі. Қорытындыда психикалық ауытқулардың бар-жоғын куәландыратын анамнестикалық және клиникалық деректер, сотталғанның бұрын психоневрологиялық диспансерде бақыланғаны, амбулаторлы немесе стационарлық сот-психиатриялық сараптамадан өткендігі туралы мәліметтер көрсетіледі.

Психиатриялық стационарда бақылану және емделуден өту госпиталға жатушының-міндетті түрде келісімі керек.

Өз еркінен тыс ауыр психикалық ауытқулардағы тұлғаларды госпиталға бақылау және емдеуге жатқызу Қазақстан Республикасы "Психиатриялық жәрдем және оны көрсеткен кезде азаматтардың құқықтарына берілетін кепілдіктер туралы" Заңының 29-бабына сәйкес жүзеге асырылады.

3. Психикалық ауруы бар сотталғандарды тасымалдау, жіберуші органның медициналық қызметкерінің еріп жүруімен жүзеге асырылады.

4. Психикалық ауруы бар сотталғандарды стационарлық емделуге жолдағанда олардың медициналық карталарымен бірге міндетті түрде жеке істері ж і б е р і л е д і .

Стационарлық емделуді қажет ететін психикалық ауру сотталғандарда өршіген туберкулез анықталғанда, психиатриялық аурухананың инфекциялық изоляторында (бөлек бөлмесінде) емделу курсына өтеді.

Ескерту: 4-тармақ өзгертілді - ҚР Әділет министрінің 2002 жылғы 20 қарашадағы N 170, ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2002 жылғы 25 қыркүйектегі N 890 бірлескен бұйрығымен .

5. Психиатриялық ауруханаға аурулар мынадай жағдайларда орналастырылады :

1) психиатр-дәрігердің тексеру мен емделуді жүргізу қажеттілігі туралы қорытындысы бойынша ;

2) Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі ҚАЖ комитеті немесе аурухана бастығының рұқсатымен.

6. Психиатриялық ауруханаға өз еркінсіз орналастырылған аурулар, демалыс күндерін есепке алмағанда, бір тәулік ішінде дәрігерлік-кеңестік комиссиямен (бұдан әрі - ДКК) куәландырылулары тиіс. Ауруханаға өз еріксіз жатқызуға негіз жоқ деген ДКК қорытынды қабылдағанда, ауруды дереу ауруханадан шығарады.

7. Ауруды қабылдау кезіндегі кезекші дәрігердің міндеттері:

1) қажетті құжаттардың барлығын тексеру, медициналық құжаттарды толтыру және ауруларды шығаруды, қабылдауды және ауруханаға жатқызудан бас тартуды, қажетті мәліметтерді, тіркеу журналында кіргізу, объективті тексеру деректерін медициналық картаға жазу;

2) аурудың алдын ала диагнозын анықтау, қажетті емдеуді тағайындау және бөлімшеге жіберу.

8. Ауруханаға түскенде ауру түбегейлі жеке тексеруге ұшырайды, оның заттары, киімдері, аяқ-киімі мұқият тексеріледі, дезинфекцияланады, тәртіпке келтіріледі және кезекші медициналық бике, дәрігер және оған ілесе келген тұлға жасаған тізімдеме бойынша ауруханадан шығуына дейін сақтау камерасына тапсырылады. Бөлімшеге түскенге дейін ауру іш-киімін ауыстырумен бірге міндетті түрде санитарлық өңдеуден өтеді.

9. Ауруханаға түскен ауруларды түскен сәтінен бастап демалыс күндерін қоспағанда бір тәуліктен асырмай бөлімше бастығы мен емдеуші дәрігер қарайды. Психикалық және соматикалық жағдайының толық суреттемесі, алдын ала қойылған диагнозы мен тексеру жоспары, дәрігерлік талқылау нәтижелері ауру тарихына енгізіледі.

Сотталған аурулардың медициналық құжаттары темір сейфтерде сақталады.

10. Психиатриялық ауруханадағы ауруларды емдеу Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің кесімдеріне сәйкес жүргізіледі. Ауру қажетті тексеруден, оның ішінде клиникалық-зертханалық, рентгенологиялық, сондай-ақ психикалық, неврологиялық және соматикалық толық тексерулерден өтеді.

11. Психикалық жағдайы нашарлаған жағдайда ауру емдеуші дәрігердің қорытындысы бойынша және бөлімше бастығының рұқсатымен күшейтілген бақылау палатасына ауыстырылады.

12. Ауруды бақылау нәтижелері, диагностикалық және емдеу манипуляциялары медицина картасына аурудың алғашқы 10-12 күндері күн сайын, ал әрі қарай 3-5 күнде бір рет енгізіледі. Аурудың психикалық және соматикалық жағдайындағы өзгерістері, емдеу және диагностикалық тағайындаулары дереу жазылады.

13. Жедел көмек көрсетуге дәрігерлерді шақыру жағдайында ем беру кабинетінде алдын ала жүргізетін арнайы дәрігерлік кешен сақталады, оны қалыптастыру мен бақылауды медициналық бике уақытылы жүргізіп отырады.

14. Ауруларға ауруханадан тыс жерлерге шығуға рұқсат етілмейді.

15. Психикалық аурулардың аурухана бөлімшелерінде ұсталуын, басқа палаталардағы аурулармен байланысын, серуендеуі мен ауруханалық тәртіпті орындауымен байланысты басқа да іс-шараларды дәрігерлік қызметкерлер р е т т е й д і ж әне б а қ ы л а й д ы .

Серуендеулер ішкі тәртіп ережелеріне сәйкес дәрігерлік және бақылаушы құрамның бақылауымен аурулар үшін арнайы бөлінген жерлерде өткізіледі.

Серуендеуге бөлінген жерде салмақты және жазылып келе жатқан аурулар үшін жалпы емдеу үрдісіне әсер ететін әр түрлі жаттығу сабақтары ұйымдастырылады.

16. Аурулар үшін түнгі ұйқының ұзақтығы сегіз сағаттан, түстен кейінгі ұйқы бір сағаттан кем болмауы керек.

17. Ауру қаліне байланысты тамақ қабылдаудан бас тартқан ауруларды қолдан тамақтандыру медициналық көрсеткіштерге сәйкес жүргізіледі.

18. Стационарлық аурудың медициналық құжаттары мұрағатқа тапсырар алдында толық ресімделеді, шығару эпикризінде міндетті тәртіпте: анамнез туралы қысқаша ақпарат, жүргізілген тексеру мен емдеу, оның тиімділігі, диагнозды дәлелдеу, аурудың аяқталуы туралы мәліметтер, әрі қарай бақылау мен емдеу жөніндегі ұсыныстар көрсетіледі.

Эпикриздің көшірмесі амбулаторлық аурудың медициналық картасына қоса тіркеледі.

19. Ауруханада емделу курсы аяқталған соң сотталғандар бұрын ұсталған орны бойынша түзеу колонияларына қайтарылады. Олармен бірге олардың жеке істері, медициналық карталары және әрі қарай диспансерлік есепке алу мен

динамикалық бақылау үшін стационарлық науқастың тарихынан толық көшірмелер қайтарылады. Науқас ауруханада жатқан кезде жазалау мерзімі аяқталса және әрі қарай емдеу қажеттілігі болса, науқас денсаулық сақтау органдарының психиатриялық ауруханаларына аудандық дәрігер-психиатрдың бақылауына жіберіледі.

20. Созылмалы психикалық науқаспен ауырып қалған және Қазақстан Республикасы Қылмыстық-атқару кодексінің 168-бабына сәйкес ауруына байланысты жазасын өтеуден босатылуға жататын сотталғандар бұрын ұсталған түзеу колонияларына қайтарылмайды. Сот денсаулық сақтау органдарының психиатриялық ауруханаларында интенсивті, қатаң немесе жалпы бақылау арқылы мәжбүрлі емдеу туралы шешім шығарған соң, науқастар көрсетілген ауруханаларға Қазақстан Республикасының заңнамалық кесімдерінде белгілеген тәртіппен ауыстырылады.

21. Науқастың ауруханада өлу фактісін емдеуші дәрігер, ал ол жоқ болса - кезекші дәрігер куәландырады. Ауруханада қайтыс болғандардың мәйітін сою міндетті түрде жүргізіледі.

22. Туысқандары бас тартқан немесе туыстары жоқ болған жағдайда ауру сотталғанның өлімін АХАЖ органдарында тіркеуді және оны жерлеуді аурухананың әкімшілігі жүргізеді.

23. Сәтсіз оқиғалар, аурулардың өлімі аурухана ішіндегі инфекциялар, және басқа да төтенше жағдайлар кезінде аурухананың бастығы немесе оны алмастыратын тұлға облыстағы ҚАЖКБ басшылығына хабарлайды.